

ՀԿ(Բ)Պ ԿՆՆՏԿՈՄԻ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ԱԳԻՏԱՅԻՆ ԲԱԺԻՆ

Ներդրումներ
ԲՆԱԿՆՈՏ

№ 7

Ա. Պ. Բ. Լ.

1951

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

42

Նյութեր զրույցների համար	
ԱՊՐՈՒՄ ԵՎ ՀԱՂԹԱՆԱԿՈՒՄ ԵՆ ԼԵՆԻՆԻԶՄԻ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ	1
Մ. ԲՈՉԱՐՅԱՆ.— Խորը ուսումնասիրել և մաս- նաջականացնել ՀԿ(Բ)Պ 15-րդ համագու- մարի որոշումները	22
Օգտագործիչ զրույցի ժամանակ	
Մ. ԹՈՒԹԽԱԼՅԱՆ.— Սովետական Հայաստանի պետական բյուջեն	29
Խ. ԱՐԿՍՅԱՆ.— Սովետական պետության փո- խառությունները	40
Միջազգային քեմաներ	
Լ. ՄԱՆԱՍԱՐՅԱՆ.— Միավորված Ազգերի Կազ- մակերպությունը ծառայում է ամերիկյան կոնգրեսի շահերին	47
Օգնություն ագիտատուներին	
ԹԵՄԱՆԵՐ, ՊԼԱՆՆԵՐ ԵՎ ԴՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	59
ՆՈՐ ԴՐՔԵՐ	65

Խմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿ(Բ)Պ Կենտ-
րոն, Պրոպագանդայի և ագիտացիայի բաժին:
Հեռախոս՝ 2—52—78:

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ԱՊՐՈՒՄ ԵՎ ՀԱՂԹԱՆԱԿՈՒՄ ԵՆ ԼԵՆԻՆԻԶՄԻ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ

(Վ. Ի. Լենինի ծննդյան 81-րդ տարեդարձի
առթիվ)

81 տարի առաջ, 1870 թվականի ապրիլի
22-ին (ն. տ.) Սիմբիրսկ (Ուլյանովսկ) քա-
ղաքում ծնվեց բոլշևիկյան պարտիայի և Սո-
վետական պետության հիմնադիր, ամբողջ
աշխարհի աշխատավորների մեծ ուսուցիչ,
առաջնորդ և բարեկամ, կոմունիզմի հան-
ճար Վլադիմիր Իլյիչ Լենինը: «Լենինը ծնված
էր ռևոլյուցիայի համար: Նա իսկապես ռևո-
լյուցիոն պայթյունների հանճարն էր և ռևո-
լյուցիոն ղեկավարման մեծագույն վարպե-
տը», — ասել է Ի. Վ. Ստալինը:

Վ. Ի. Լենինը մեր դարաշրջանի հանճարեղ
ռևոլյուցիոն գործիչն էր, գիտության մեծ կո-
րիֆեյր, Մարքսի և Էնգելսի գործի շարու-
նակողն ու զարգացնողը:

1539-5
«Ես չգիտեմ մի ուրիշ ունություններ, — ասել է Ի. Վ. Ստալինը, — որն այնպես խորը հավատար պրոլետարիատի ստեղծագործական ուժերին և նրա դասակարգային բնազդի ունությունն նպատակահարմարությունը, ինչպես Լենինը: Ես չգիտեմ մի ուրիշ ունություններ, որը կարողանար այնպես անխնայ խարազանել «ունությունների քառուսի» և «մասսաների ինքնագլուխ գործողությունների վակիսանալիայի» ինքնագոհ քննադատներին, ինչպես Լենինը»:

Վ. Ի. Լենինի անունը հայտնի է երկրագնդի բոլոր մասերում ապրող, բոլոր լեզուներով խոսող և իրենց ազատության ու անկախության համար պայքարող ժողովուրդներին: Վ. Ի. Լենինը իր մեջ հիանալի կերպով մարմնավորել էր «այն ամենը, ինչ պրոլետարիատի մեջ իսկապես մեծ է և հերոսական, — անվեհեր միտքը, երկաթե, անընկճելի, համառ, ամեն ինչ հաղթահարող կամքը, սրբազան ատելությունը, մահու շափ ատելությունը ստրկության և ճնշման նկատմամբ, լեռներ շարժող ունություն կիրքը, մասսաների ստեղծարար ուժի նկատմամբ անսահման հավատը, կազմակերպական հսկայական հանճարը», — այսպես է ասված

— 2 —

Լենինի մահվան առթիվ Համկ(բ)Պ Կենտկոմի պարտիային ուղղված դիմումի մեջ:

Վ. Ի. Լենինի անունը դարձել է աշխարհի ժողովուրդների ազատության դրոշմ՝ արևմուտքից մինչև արևելք, հարավից մինչև հյուսիս:

***

Վ. Ի. Լենինը իր ունություն գործունեության առաջին քայլերից ձեռնամուխ եղավ Ռուսաստանում մարքսիստական պարտիայի ստեղծմանը: Վ. Ի. Լենինը մարդկային հասարակության վերափոխման մարքսիստական ծրագիրը իրականացնելու համար իր բոլոր ուժերը և կյանքը նվիրաբերեց նոր տիպի պարտիայի, բանվոր դասակարգի առաջավոր, պիտակից, կազմակերպված ջոկատի ստեղծմանը, Լենինի զմի պարտիայի ստեղծմանը: «Տվեք մեզ ունությունների կազմակերպություն և մենք շուտ կտանք Ռուսաստանը», — ասաց Վ. Ի. Լենինը մեր դարի սկզբի օրերին: Հենց այդ կազմակերպության ստեղծմանն էլ նվիրեց իր ամբողջ կյանքը պրոլետարական ունությունների մեծ հանճարն ու ստրատեգիան Վ. Ի. Լենինը: Բոլշևիկյան պարտիայի

— 3 —

հիմնադրի և առաջնորդի հիասքանչ կերպարը բացառիկ խորաթափանցությամբ բնորոշել է Լենինի հավատարիմ զինակից, նրա գործի հանձարեղ շարունակող և զարգացնող ընկեր Ստալինը: «ԾՅ-ական թվականների վերջից, — ասում է ընկեր Ստալինը, — և մանավանդ 1901 թվականից հետո, «Իսկրա»-ի հրատարակումից հետո, Լենինի ռեւոլյուցիոն գործունեության հետ իմ ունեցած ծանոթությունն ինձ այն համոզման բերեց, որ մենք հանձին Լենինի արտասովոր մի մարդ ունենք: Նա այն ժամանակ իմ աչքում պարտիայի հասարակ մի ղեկավար չէր, նա պարտիայի փաստական ստեղծողն էր, որովհետեւ մենակ նա էր, որ հասկանում էր մեր պարտիայի ներքին ֆուլյունը և անհետաձգելի կարիքները»:

Ընկեր Ստալինի բնորոշմամբ Վ. Ի. Լենինը բարձրագույն տիպի ղեկավար էր, լեռնային արծիվ, որը պայքարի մեջ երկյուղ ասած բանը չգիտեր և պարտիան համարձակորեն առաջ էր տանում ռուսական ռեւոլյուցիոն շարժման անձանոթ ուղիներով:

Վ. Ի. Լենինը և Ի. Վ. Ստալինը ստեղծեցին մարքսիստական նոր տիպի պարտիան, բոլշևիկյան պարտիան, որը դարձավ բանվոր

— 4 —

դասակարգի ավանգարդը, մեր բոլոր հաղթանակների կազմակերպիչն ու ռեժիսորը, մեր դաբաշրջանի «խիղճը, միտքը և ուղեղը»: Բոլշևիկների մեծագույն պարտիան իր ամբողջ հերոսական գործունեության ընթացքում, պատմական բոլոր փոթորիկների և պատմական ուղու զիգզագների մեջ ղեկավարվել է և ղեկավարվում է մարքսիզմի-Լենինիզմի հզոր զենքով: Կառուցելով մարքսիստական ռեւոլյուցիոն պարտիան, բոլշևիկյան պարտիան, Լենինը և Ստալինը նրան զինել են ռեւոլյուցիոն ծրագրով, մշակել են պարտիայի իդեոլոգիական, կազմակերպական, տակտիկական ու թեորիական հիմունքները: Վ. Ի. Լենինը և Ի. Վ. Ստալինը, գործելով պրոլետարիատի դասակարգային պայքարի նոր պայմաններում, իմպերիալիզմի և պրոլետարական ռեւոլյուցիաների դարաշրջանում, ստեղծագործորեն զարգացրին մարքսիստական թեորիան, հարստացրին այն նոր դարաշրջանին համապատասխան նոր դրույթներով, առաջ մղեցին միջազգային պրոլետարական ռեւոլյուցիոն շարժման զարգացումը, կազմակերպեցին և իրականացրին պրոլետարիատի դիկտատուրայի հաղթանակը մեր երկրում:

— 5 —

Լենինի-Ստալինի պարտիան Հոկտեմբեր-
յան Սոցիալիստական Մեծ ռեւոլուցիայի կազ-
մակերպիչն ու ոգեշնչողն է:

Մարդկությանը մատուցած Լենինի մեծա-
դույն ծառայութիւններից մեկը բանվորնե-
րի և գյուղացիների առաջին սոցիալիստա-
կան պետութեան ստեղծումն է: Մարքսը և
էնգելսը առաջինը ստեղծեցին գիտական կո-
մունիզմի թեորիան, գիտականորեն ապա-
ցուցեցին, որ կապիտալիզմը հանդիսանում է
պատմականորեն անցողիկ հասարակարգ,
ապացուցեցին բուրժուազիայի անկման և
պրոլետարիատի կողմից իշխանութեան գր-
քավման անխուսափելիութիւնը: Մարքսը և
էնգելսը բանվոր դասակարգին սովորեցրին
գիտակցել իր ուժերը, նրանք պրոլետարիա-
տին տվեցին տեսական զենք՝ ռեւոլուցիոն
թեորիան:

Մարքսի և էնգելսի գործը նոր դարաշրջա-
նի, իմպերիալիզմի և պրոլետարական ռե-
ւոլուցիայի դարաշրջանի պայմաններում
շարունակեցին Լենինը և Ստալինը: Ընկեր
Ստալինի կլասիկ բնորոշմամբ «Մարքսիզմը
գիտութիւն է բնութեան և հասարակութեան
զարգացման օրենքների մասին, գիտութիւն

— 6 —

ճնշված և շահագործվող մասսաների ռեւոլու-
ցիայի մասին, գիտութիւն բոլոր երկրնե-
րում սոցիալիզմի հաղթանակի մասին, գի-
տութիւն կոմունիստական հասարակութեան
կառուցման մասին: Մարքսիզմը որպէս գի-
տութիւն չի կարող կանգնած մնալ միևնույն
տեղում, — նա զարգանում է ու կատարելա-
գործվում: Իր զարգացման մեջ մարքսիզմը չի
կարող չհարստանալ նոր փորձով, նոր գիտե-
լիքներով, — հետևաբար, նրա առանձին ֆոր-
մուլաները ու հետևութիւնները չեն կարող
ժամանակի ընթացքում չփոխվել, չեն կարող
չփոխարինվել պատմական նոր խնդիրներին
համապատասխանող ֆորմուլաներով ու հե-
տևութիւններով: Մարքսիզմը բոլոր դարա-
շրջանների ու ժամանակաշրջանների համար
պարտադիր, անփոփոխ հետևութիւններ ու
ֆորմուլաներ չի ճանաչում: Մարքսիզմը ա-
մեն տեսակ դոգմատիզմի թշնամին է»:

Ամեն մի սոցիալական ռեւոլուցիայի ամե-
նաարմատական հարցը հանդիսանում է պե-
տական իշխանութեան հարցը: Վ. Ի. Լենինը
հայտնագործեց սովետական իշխանութեան
ձևը, որպէս պրոլետարիատի դիկտատուրա-
յի պետական ձև, նոր տիպի պետութիւն,
երբ իշխանութիւնը պատկանում է ոչ թե

— 7 —

փոքրամասնություն կազմող շահագործող դասակարգերին, այլ բնակչության մեծամասնությունը կազմող աշխատավոր մասսաներին:

Վ. Ի. Լենինը և Ի. Վ. Ստալինը սովետական պետության մեծ ստեղծողներն են: Լենինի հանձարով ստեղծված սովետական պետությունը անսասան կերպով դիմացավ քաղաքացիական կռիվների և օտարերկրյա ինտերվենցիայի, Սովետական Միության 1941—1945 թ. թ. Հայրենական Մեծ պատերազմի դաժան փորձություններին:

Վ. Ի. Լենինը մերկացրել է ամերիկյան իմպերիալիզմի ագրեսիվ, ավազակային քաղաքականությունը: Ամերիկյան իմպերիալիստները, դեռևս 1917 թ. Հոկտեմբերյան ռևոլուցիայից առաջ սկսեցին ակտիվ միջամտել ռուսական գործերին, նպատակ ունենալով խեղդել ռուսական ռևոլուցիան: Սովետական իշխանության երզվյալ թշնամիներ ամերիկյան իմպերիալիստները գազանային ատելությամբ դիմավորեցին Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռևոլուցիան և 1917 թվականին հանդիսացան Սովետական Ռու-

— 8 —

սաստանի նկատմամբ սովի բլրկադայի նախաձեռնողները: Ամերիկյան իմպերիալիստները 1918 թվականի սկզբներից ռազմական ինտերվենցիա սկսեցին մեր Հայրենիքի նկատմամբ, նպատակ ունենալով ոչնչացնել երիտասարդ սովետական ռեսպուբլիկան: Ամերիկյան իմպերիալիստների ձեռքերը ներկված են Ռուսաստանի աշխատավորների արյունով: Սովետական ժողովուրդը երբեք չի մոռանա այն արյունալի ոճրագործությունները, որ կատարել են մեր երկրում ամերիկյան ինտերվենտները:

Վ. Ի. Լենինը, մերկացնելով ամերիկյան իմպերիալիստների նենգ պլանները, իր մի շարք ելույթներում ցույց է տվել, որ Վիլսոնի իդեալականացված դեմոկրատական ռեսպուբլիկան գործնականում դուրս եկավ ամենակատաղի իմպերիալիզմի, թույլ և փոքր ժողովուրդների ամենաանամոթ ճնշման ու խեղդման ձև:

Լենինը ամերիկյան իմպերիալիզմը նշավակել է որպես ռուսական ազատության դահճի ու խեղդողի, որպես Արևմտյան Եվրոպայի ժանդարմի: Պարզվեց, — ասել է Վ. Ի. Լենինը, — որ անգլիացիները և ամերիկացիները հանդես են գալիս որպես ռուսական ազատության դահիճներ ու ժանդարմ-

— 9 —

ներ, ինչպես այդ դերը կատարվում էր Ռուսաստանի դահիճ Նիկոլայ I-ի օրոք, ոչ ավելի վատ այն թագավորներից, որոնք դահիճների դեր էին կատարում և խեղդում էին հունգարական ռևոլուցիան։ Այժմ այդ դերը ստանձնել են Վիլսոնի գործակալները։ Նրանք խեղդում են ռևոլուցիան Ավստրիայում, նրանք ժանդարմների դեր են խաղում, նրանք ուլտիմատում են առաջադրում Շվեյցարիային. հաց չենք տա, եթե դուք պայքարի չբռնվեք բոլշևիկյան կառավարության դեմ։ Նրանք հայտարարում են Հոլանդիային՝ չհամարձակվեք ձեզ մոտ ընդունել սովետական դեսպաններին, հակառակ դեպքում բլոկադայի կենթարկվեք։ Նրանց զենքը պարզապես սովի թոկն է։ Ահա թե ինչով են նրանք խեղդում ժողովուրդներին»։

Լենինը սովորեցրել է, որ «անգլո-ամերիկյան իմպերիալիզմը նույնպիսի գազան է», ինչպիսին է գերմանական իմպերիալիզմը, որ «առավել ևս իրենց կթաղեն անգլիական և ամերիկյան իմպերիալիզմը, երբ նրանք կկատարեն այնպիսի ավանտյուրա, որը նրանց կհասցնի քաղաքական կրախի, երբ նրանք իրենց զորքերին կդատապարտեն ամբողջ Նվրոպայի խեղդողների ու ժանդարմների վիճակի»։

— 10 —

Ամերիկյան ժողնալիստի հարցերին իր տված պատասխանի մեջ Լենինը ցույց է տվել ժողովուրդներին սպանդի մղող իմպերիալիստական սիստեմի տապալման անխուսափելիությունը։ «Ընդհանրապես տեխնիկայի, մասնավորապես հաղորդակցության ճանապարհների վիթխարի առաջադիմությունը, — ասել է իր պատասխանում Լենինը, — կապիտալի և բանկերի վիթխարի աճը արեցին այն, որ կապիտալիզմը հասունացել և գերհասունացել է։ Նա վերապրել է իրեն։ Նա դարձել է մարդկության զարգացման ամենաոռակցիոն արգելակը։ Նա հանգել է ժողովուրդներին սպանդի մղող մի բուռն միլիարդատերերի ու միլիոնատերերի ամենակալ իշխանությանը... կապիտալիզմի կրախը անխուսափելի է... կապիտալիստները, բուրժուազիան կարող են իրենց համար «լավագույն» դեպքում ձգձգել սոցիալիզմի հաղթանակն այս կամ այն առանձին երկրում, ևս հարյուր հազարավոր բանվորների ու գյուղացիների բնաջնջման գնով։ Բայց նրանք չեն կարող կապիտալիզմը փրկել»։

Վ. Ի. Լենինի խոսքերը խիստ նախազգուշացում են ԱՄՆ-ի ներկայիս կառավարող շրջանների շափը կորցրած քաղաքական խե-

— 11 —

լազարների համար, որոնք անտեսելով պատմութեան դասերը նոր, համաշխարհային պատերազմ են նախապատրաստում:

Լենինը հայտնագործեց իմպերիալիզմի դարաշրջանում կապիտալիզմի տրնտեսական-քաղաքական զարգացման անհամաչափութեան օրենքը, որը հանգեցրեց մեկ երկրում սոցիալիզմի հաղթանակի հնարավորութեան լենինյան հանձարեղ ուսմունքին: Նշելով դեպի սոցիալիզմ շարժվելու ուղին, Վ. Ի. Լենինը ամբողջ սրութեամբ դնում էր մեր երկրի սոցիալիստական ինդուստրացման խնդիրը, նախազգուշացնում էր, որ առանց ինդուստրացման մենք կկործանվենք, որպէս ինքնուրույն երկիր: Լենինյան ստրատեգիան հետապնդում էր՝ բանվոր դասակարգի ձեռքում պահելով ղեկավարութիւնը գյուղացիութեան նկատմամբ, ապահովել խոշոր ինդուստրիայի վերականգնումն ու զարգացումը, էլեկտրիֆիկացման պլանի կիրառումը և այդ հիման վրա իրագործել մանր գյուղացիական տնտեսութեան սոցիալիստական վերափոխումը: «Եթե Ռուսաստանը ծածկվի էլեկտրական կայանների և տեխնիկական հզոր սարքավորումների խիտ ցանցով, ապա մեր կոմունիստական տնտեսական շինարարութիւնը օրի-

— 12 —

նակ կդառնա ապագա սոցիալիստական Եվրոպայի և Ասիայի համար», — կանխագուշակում էր Լենինը:

Լենինիզմի թշնամիների դեմ մղած պայքարում ընկեր Ստալինը պաշտպանեց և զարգացրեց մեկ երկրում սոցիալիզմի հաղթանակի հնարավորութեան թեորիան, կոնկրետացրեց սոցիալիզմի կառուցման լենինյան ստրատեգիական պլանը, որի մեկնակետն էր սոցիալիստական ինդուստրացման գաղափարը:

Սոցիալիզմի կառուցումը մեր երկրում լենինիզմի ամենահաղթ գաղափարների կենդանի մարմնացումն է: «Լենինիզմն, — ասում է ընկեր Ստալինը, — իմպերիալիզմի և պրոլետարական ռեւոլուցիայի դարաշրջանի մարքսիզմն է: Ավելի ճշգրիտ՝ լենինիզմը պրոլետարական ռեւոլուցիայի թեորիան ու տակտիկան է ընդհանրապէս, պրոլետարիատի դիկտատուրայի թեորիան ու տակտիկան՝ առանձնապէս»:

Լենինիզմը միջազգային նշանակութիւն, ինտերնացիոնալ բնույթ ունի: Լենինիզմը՝ հզոր լուսարձակի պէս լուսավորում է բոլոր երկրների աշխատավորների պայքարի ուղին:

— 13 —

Լենինի գործի մեծ շարունակող ընկեր Ստալինի գլխավորությամբ ՍՍՌՄ-ը դարձել է աշխարհում ամենահզոր տերությունը, որի ուժն ու կենսունակությունը փայլուն կերպով դրսևորվեց Սովետական Միության 1941—1945 թ. թ. Հայրենական Մեծ պատերազմի տարիներին:

1924 թվականի հունվարի 21-ին դաժան մահը մեզնից խլեց մեր մեծ ուսուցչին և առաջնորդին՝ Վ. Ի. Լենինին: Լենինի դրոշը, պարտիայի դրոշը բարձր բռնեց և առաջ տարավ ընկեր Ստալինը: 1924 թվականի հունվարի 26-ին Սովետների Համամիութենական 2-րդ համագումարի սգո նիստում Լենինի դագաղի առջև պարտիայի անունից ընկեր Ստալինը պատմական նրդում տվեց.

«Մենք, կոմունիստներս, հատուկ կերտվածքի մարդիկ ենք: Մենք հատուկ նյութից ենք կերտված: Մենք նրանք ենք, ովքեր պրոլետարական մեծ ստրատեգի բանակը, ընկեր Լենինի բանակն ենք կազմում: Չկա ավելի բարձր բան, քան այդ բանակին պատկանելու պատիվը: Չկա ավելի բարձր բան, քան այն պարտիայի անդամի կոչումը, որի հիմնադիրն ու ղեկավարն ընկեր Լենինն է...»

Հեռանալով մեզնից, ընկեր Լենինը մեզ ավանդ թողեց՝ բարձր պահել և մաքուր

— 14 —

պահպանել պարտիայի անդամի մեծ կոչումը: Նրդվում ենք քեզ, ընկե՛ր Լենին, որ մենք պատվով կկատարենք քո այդ պատվիրանը...

Հեռանալով մեզնից, ընկեր Լենինը մեզ ավանդ թողեց՝ աչքի լույսի պես պահպանել մեր պարտիայի միասնությունը: Նրդվում ենք քեզ, ընկե՛ր Լենին, որ մենք պատվով կկատարենք քո այդ պատվիրանը ևս...

Հեռանալով մեզնից, ընկեր Լենինը մեզ ավանդ թողեց՝ պահպանել ու ամրապնդել պրոլետարիատի դիկտատուրան: Նրդվում ենք քեզ, ընկե՛ր Լենին, որ մենք չենք խնայի մեր ուժերը, որպեսզի պատվով կատարենք քո այդ պատվիրանը ևս...

Հեռանալով մեզնից, ընկեր Լենինը մեզ ավանդ թողեց՝ բոլոր ուժերով ամրապնդել բանվորների ու գյուղացիների դաշինքը: Նրդվում ենք քեզ, ընկե՛ր Լենին, որ մենք պատվով կկատարենք քո այդ պատվիրանը ևս...:

Ընկեր Լենինը մեզ անդադար ասում էր, թե անհրաժեշտ է, որ մեր երկրի ժողովուրդները կամավոր դաշինք ունենան, անհրաժեշտ է, որ նրանք եղբայրաբար համագործակցեն Ռեսպուբլիկաների Միության շրջանակներում:

— 15 —

Հեռանալով մեզնից, ընկեր Լենինը մեզ ավանդ բողեց՝ ամրացնել ու ընդլայնել Ռեսպուբլիկաների Միությունը: Երգվում ենք քեզ, ընկե՛ր Լենին, որ մենք պատվով կկատարենք քո այդ պատվիրանը ևս....:

Լենինը մեզ շատ անգամ է մատնանշել, որ Կարմիր Բանակի ամրացումը և նրա դրությամբ լավացումը մեր պարտիայի կարևորագույն խնդիրներից մեկն է... Արդ երգվենք ընկերներ՛ր, որ մենք ուժերս չենք խնայի, որպեսզի ամրացնենք մեր Կարմիր Բանակը, մեր Կարմիր Նավատորմը....:

Հեռանալով մեզնից, ընկեր Լենինը մեզ ավանդ բողեց՝ հավատարիմ մնալ կոմունիստական ինտերնացիոնալի սկզբունքներին: Երգվում ենք քեզ, ընկե՛ր Լենին, որ մենք մեր կյանքը չենք խնայի, որպեսզի ամրապնդենք ու ընդլայնենք ամբողջ աշխարհի աշխատավորների Միությունը՝ Կոմունիստական Ինտերնացիոնալը»:

Բոլշևիկյան պարտիան հանձարեղ առաջնորդ ընկեր Ստալինի ղեկավարությամբ պատվով է կատարել ու կատարում պատմական այդ մեծ երդումը:

— 16 —

Վ. Ի. Լենինի ծննդյան 81-րդ տարեդարձը Սովետական ժողովուրդը դիմավորում է սոցիալիստական շինարարության բոլոր բնագավառներում ձեռք բերած խոշոր հաղթանակների պայմաններում: Հաջողությամբ կատարվել և գերակատարվել է հետպատերազմյան հնգամյա պլանը: Սովետական ժողովուրդը ձեռնամուխ է եղել կոմունիզմի մեծ կառուցումներին՝ Վոլգա-Դոն նավարկելի ջրանցքի, Կուլբիշևյան, Ստալինգրադյան, Կախովկայի հիդրոէլեկտրակայանների, Գըլխավոր-Թուրքմենական, Հարավ-Ուկրաինական և Հյուսիս-Ղրիմյան ջրանցքների շինարարությանը: Սովետական ժողովուրդը, կառուցելով սոցիալիզմը, ձեռնամուխ է եղել կոմունիզմի կառուցմանը: Օր օրին ծաղկում և բարգավաճում են Սովետական հզոր Միության եղբայրական ռեսպուբլիկաները: «Մենք ունենք այժմ, — ասում է ընկեր Ստալինը, — միանգամայն կազմակերպված և բոլոր փորձություններին դիմացած բազմազգ սոցիալիստական պետություն, որի ամրությանը կարող էր նախանձել ամեն մի ազգային պետություն, աշխարհի ամեն մի մասում»:

Մեր Հայրենիքի ուժի և հզորության աղբյուրներից մեկը ՍՍՌՄ ժողովուրդների

— 17 —

ստալինյան բարեկամութիւնն ու համագործակցութիւնն է: «ՍՍՌՄ ժողովուրդների միջև բարեկամութիւնը,— ասում է ընկեր Ստալինը,— մեծ և լուրջ նվաճում է, որովհետև քանի այդ բարեկամութիւնը գոյութիւն ունի, մեր երկրի ժողովուրդները կլինեն ազատ և անպարտելի: Ո՛չ ոք սարսափելի չէ մեզ համար— ո՛չ ներքին, ո՛չ արտաքին թշնամիները, քանի այդ բարեկամութիւնը ապրում է և բարգաւաճում»:

Լենինիզմի ամենահաղթ ուժը դրսևորվում է ժողովուրդների բարեկամութեան մեջ: Լենինյան-ստալինյան ազգային քաղաքականութեան շնորհիվ սովետական ժողովուրդների մեծ ընտանիքում ծաղկել և բարգաւաճել է նաև Սովետական Հայաստանը: Վերջերս տեղի ունեցած Հայաստանի Կ(Բ)Պ 15-րդ համագումարը հանրագումարի բերեց Սովետական Հայաստանի աշխատավորների ձեռք բերած նվաճումները և գործնական միջոցառումներ ընդունեց ժողովրդական տնտեսութեան, կուլտուրայի ու գիտութեան նոր վերելքի համար:

***

Վ. Ի. Լենինի գործը անմահ է: Մարքսիզմ-լենինիզմի գաղափարների մեծագույն հաղ-

— 18 —

թանակը ներկայումս դրսևորվում է նոր ուժով իմպերիալիզմի դեմ պրոգրեսիվ ուժերի կողմից տարվող նորանոր հաղթանակներով: Լենինիզմը լուսավոր ջահ է հանդիսանում միջազգային պրոլետարիատի ու կոմունիստական շարժումների համար: Լենինն ապրում է ամենուրեք: Լենինիզմի պարտիայի հերոսական պատմութիւնը օրինակ է ծառայում կոմունիստական և բանվորական պարտիաների համար: Չին ժողովրդի առաջնորդ Մաո Յզե-դունը ասում է. «Մենք երախտապարտ ենք Մարքսին, Էնգելսին, Լենինին և Ստալինին, որոնք մեզ զենք տրվեցին: Այդ զենքը զնդացիր չէ, այլ մարքսիզմ-լենինիզմը... Սովետական Միութեան կոմունիստական պարտիան մեր լավագույն ուսուցիչն է, որից մենք պետք է սովորենք»:

Լենինիզմի գաղափարների խոշոր հաղթանակ են հանդիսանում մի շարք երկրներում ժողովրդական դեմոկրատիայի կարգերի հաստատումը, չինական ռևոլուցիայի հաղթանակը, գերմանական դեմոկրատական Ռեսպուբլիկայի ստեղծումը, կոմունիստական շարժման աճը, գաղութային ժողովուրդների ազգային ազատագրական շարժումների բուռն աճը, խաղաղութեան համար միլիոնների կողմից ծավալված շարժումը: Մարք-

— 19 —

կության պատմութիւնը չգիտե ոչ մի քաղաքական ուսմունք, որն այնքան արագ ու ծավալուն տարածվեր աշխարհի բոլոր մասերում և համակեր ժողովրդական լայն մասսաներին, ինչպես Լենինի-Ստալինի ուսմունքը, ուղղուցիտն մարքսիզմ-լենինիզմը: Բավական է նշել, որ Լենինի և Ստալինի երկերը թարգմանված են աշխարհի բոլոր լեզուներով տասնյակ միլիոնավոր օրինակ տիրաժով: Սովետական իշխանության տարիներին Մարքսի-Էնգելսի-Լենինի-Ստալինի երկերը ՍՍՌՄ-ում հրատարակվել են ավելի քան 800 միլիոն օրինակ տիրաժով: Տարեցտարի ավելանում է մարքսիստական գրականության հրատարակութիւնը ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրներում:

Վ. Ի. Լենինի անմահ աշխատութիւնները ոգեշնչում են կոմունիզմի գործի անպարտելիության մեծ հավատով: Լենինիզմը լուսավորում է աշխատավոր մարդկության ճանապարհը: Խաղաղության և դեմոկրատիայի համար մղվող պայքարում պրոգրեսիվ մարդկությանը հովանի է մեծ Լենինի դրոշը, որը իր ձեռքում ամուր և անաղարտ է պահում մեծահանճար Ստալինը:

Մենք ապրում ենք այնպիսի դարում, երբ բոլոր ուղիները տանում են դեպի կոմունիզմ:

— 20 —

20-րդ դարը հանդիսանում է կոմունիզմի հաղթանակների դարաշրջան: Սովետական ժողովուրդը Լենինի դրոշով, ընկեր Ստալինի առաջնորդութամբ կառուցում է կոմունիստական հասարակութիւն: Կոմունիստական շինարարության հետադա հաղթանակների համար վճռական նշանակութիւն ունի Վ. Ի. Լենինի երկերի բազմակողմանի ուսումնասիրութիւնը: Ընկեր Ստալինը ուսուցանում է մեր պարտիային, սովետական մարդկանց՝ ապրել և աշխատել, պայքարել ու հաղթել Լենինի պես, մշտապես հետևել Լենինի պատգամներին, հավատարիմ լինել լենինիզմին: «Հիշեցե՛ք, սիրեցե՛ք, ուսումնասիրեցե՛ք Իլյիչին, մեր ուսուցչին մեր առաջնորդին», — կոչ է անում ընկեր Ստալինը:

Լենինը ապրում է հանձինս լենինիզմի, հանձինս սովետական պետության, բոլշևիկյան պարտիայի:

Ապրում են և հաղթանակում լենինիզմի գաղափարները:

Ընկեր Ստալինը Լենինն է այսօր:

Ընկեր Ստալինի գլխավորութամբ սովետական ժողովուրդը գնում է դեպի կոմունիզմ:

**ԽՈՐԸ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԵԼ ԵՎ
ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆԱՑՆԵԼ ՀԿ(Բ) Պ 15-ՐԴ
ՀԱՄԱԳՈՒՍԱՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ**

Հայաստանի կոմունիստական (բոլշևիկ-ներ) պարտիայի 15-րդ համագումարում ընկ. Գր. Հարությունյանի տված հաշվետու զեկուցումը ընդգրկում է ռեսպուբլիկայի պարտիական կազմակերպությունների գործունեության բոլոր բնագավառները և նշում է պարտիական, սովետական, պրոֆմիութե-նական ու կոմերիտական կազմակերպու-թյունների առաջիկա խնդիրները:

ՀԿ(Բ)Պ 15-րդ համագումարը ծավալուն որոշում ընդունեց ռեսպուբլիկայի արդյու-նաբերության, գյուղատնտեսության, կուլ-տուրայի, գիտության, իդեոլոգիական աշ-խատանքի բնագավառներում պարտիական ու հասարակական կազմակերպությունների գործունեության բոլոր հարցերի վերաբեր-յալ:

Համագումարը Հայաստանի պարտիական կազմակերպությունների առջև խնդիր դրեց՝

— 22 —

մոբիլիզացնել ռեսպուբլիկայի աշխատավո-րության ամբողջ ջանքերը կոմունիզմի կա-ռուցման ստալինյան ծրագիրը պատվով կեն-սագործելու, արդյունաբերության ու գյուղա-տնտեսության հետագա զարգացման և աշ-խատավորների նյութական բարեկեցությունն ու կուլտուրական մակարդակը բարձրացնե-լու համար:

ՀԿ(Բ)Պ 15-րդ համագումարի նյութերը աշխատավորության մեջ լայնորեն մասսա-յականացնելու և պարզաբանելու համար մեծ ու պատասխանատու խնդիր է դրվում ինչպես պարտիական կազմակերպություննե-րի, այնպես էլ բոլոր ագիտկոլեկտիվների և ագիտատորների առջև: Ագիտատորների խնդիրն է՝ բացատրական լայն աշխատանք ծավալել համագումարի նյութերի շուրջը, ժողովրդական տնտեսության յուրաքանչյուր ճյուղում աշխատող ամեն մի կոմունիստի, կոմերիտականի և անպարտիական բոլշևիկի սեփականությունը դարձնելով այդ որո-շումները: Ագիտատորները պետք է ձգ-տեն այն բանին, որպեսզի յուրա-քանչյուր բանվոր, կոլխոզնիկ, ծառա-յող ու ինտելիգենտ հասկանա, թե կոնկրետ ի՞նչ է պահանջվում իրենից և ինչ պետք է անի ինքը համագումարի որոշումների կեն-

— 23 —

սագործման համար: Ըստորում համագումարի որոշումների շուրջը կատարվող քաղաքական-բացատրական աշխատանքը չպետք է ժամանակավոր բնույթ կրի. այն պետք է ծավալել սիստեմատիկաբար, բազմակողմանի, գաղափարապես բարձր հագեցված և նպատակասլաց, կապելով տվյալ ձեռնարկության, կոլտնտեսության, հիմնարկի, ուսումնական հաստատության առջև կանգնած կոնկրետ խնդիրների հետ:

Հայաստանի Կ(բ)Պ 15-րդ համագումարը արդյունաբերական ձեռնարկությունների կազմակերպությունների առջև խնդիր դրեց՝ ամեն կերպ բարձրացնել արտադրության տեխնիկական կոլտուրան, արմատավորել նորագույն սարքավորումները, ապահովել արտադրության պրոցեսների հետագա մեխանիզացիան ու տեխնոլոգիայի կատարելագործումը, ինչպես նաև աշխատանքի արտադրողականության անշեղ աճն ու թողարկվող արտադրանքի որակի բարելավումը, սիստեմատիկաբար բարձրացնել արտադրության տեմպերն ու մակարդակը:

Համագումարի կողմից առաջադրված այս խնդիրները կատարելու համար խոշոր անելիքներ ունեն ագիտատորները, նրանք պետք է մոբիլիզացնեն աշխատավոր մասսաների

— 24 —

բոլոր ուժերը և Երևանի «Ալտոդետալ» գործարանի աշխատողների օրինակով լայնորեն ծավալեն սոցիալիստական մրցությունը՝ եղած ռեզերվների ու կարողությունների լրիվ օգտագործման համար, հումքի, էլեկտրաէներգիայի, վառելանյութի, օժանդակ նյութերի ու դրամական միջոցների աճելի մեծ խնայողության համար, որը կնւպաստի առավելագույն չափով իջեցնելու ինքնարժեքը և կապահովի գերալանային սոցիալիստական կուտակում ստեղծելու պարտավորության կատարումը:

Ագիտատորների խնդիրն է՝ լայն բացատրական աշխատանքի միջոցով մասսայականացնել առաջավորների աշխատանքի փորձն ու մեթոդները և օգնել, որպեսզի ըստանձված պարտավորությունները կատարվեն ժամանակին:

Գյուղատնտեսության բնագավառում համագումարը Հայաստանի պարտիական կազմակերպությունների առջև խնդիր դրեց՝ բարձրացնել գյուղատնտեսության բոլոր կոլտուրաների բերքատվությունը, ընդարձակել հացահատիկային բույսերի ցանքատարածությունները այն հաշվով, որպեսզի առաջիկա տարիներին ռեսպուբլիկան ապահովի սեփական հացի արտադրանքով և

— 25 —

բարձրացվի անասնաբուծության մթերա-
տրվությունը:

Գյուղատնտեսության բնագավառում ՀԿ(բ)Պ
15-րդ համագումարի կողմից առաջա-
դրված խնդիրների լրիվ կենսագործման
ապահովող անհրաժեշտ պայմանն է հանդի-
սանում քաղաքական-մասսայական աշխա-
տանքի լայն ծավալումը գյուղում, պայքարը
գյուղատնտեսական արտելի օրինակելի կա-
նոնադրության անշեղ կենսագործման, կու-
տնտեսություններում աշխատանքը ճիշտ
կազմակերպելու, կոլեկտիվ տնտեսություն-
ները տնտեսապես և կազմակերպչորեն ամ-
րապնդելու համար:

ՀԿ(բ)Պ 15-րդ համագումարի նյութերը
մասսայականացնելու ուղղությամբ օրինա-
կելի աշխատանք են կատարում Սպիտակի,
Նոր Բայազետի, Գորիսի ագիտատորները:
Սպիտակի շրջանի ավելի քան 400 ագիտա-
տորներ կոլտնտեսություններում և արտադր-
ական ձեռնարկություններում զրույցներ են
անցկացնում՝ նվիրված համագումարի արդ-
յունքներին: Աշխատավորների մեջ համա-
գումարի նյութերի մասսայականացումը զու-
գակցվում է նրանց կողմից սոցիալիստական
նոր, բարձր պարտավորությունների ստանձ-
նումով:

— 26 —

Ագիտատորների խնդիրն է՝ ամենօրյա
քաղաքական-բացատրական աշխատանքի
միջոցով մորիլիզացնելու կոլխոզնիկների,
ՄՏ կայանների և սովխոզների աշխատողնե-
րի բոլոր ուժերը ռեսպուբլիկայի գյուղա-
տնտեսության հետագա վերելքի կարևորա-
գույն խնդիրը հաջողությամբ կատարելու
համար:

Վ. Ի. Լենինը բազմիցս նշել է, որ տնտե-
սական ընդհանուր վերելքի համար անհրա-
ժեշտ է, որպեսզի արտադրության նոր կազ-
մակերպման փորձը դառնա մասսաների սե-
փականությունը: Ուստի ագիտատորի առաջ-
նակարգ խնդիրն է՝ ընդհանրացնել առաջա-
վորների հարուստ փորձը, տեսնել այն նորը,
լավը, առաջադիմականը, որ ծնվում է ժո-
ղովրդի ստեղծագործական նախաձեռնու-
թյամբ, կարողանալ իմաստավորել այդ նորը,
և տարածել, մասսայականացնել, արմատա-
վորել առաջավորների նվաճումները, սովո-
րեցնել ու դաստիարակել աշխատավորական
լայն մասսաներին այդ կոնկրետ օրինակնե-
րով:

Ագիտատորները արտադրության ու գյու-
ղատնտեսության առաջավորների աշխա-
տանքի փորձի մասսայականացումը կազմա-
կերպելով, իրենց ուշադրությունը պետք է

— 27 —

կենտրոնացնեն այն ձեռնարկությունների, կոլտնտեսությունների, բրիգադաների, տեղամասերի վրա, որոնք հետ են մնում և չեն կատարում ստանձած պարտավորությունները: Քաղաքական-մասսայական աշխատանքի հմուտ կազմակերպումով հարկավոր է ապահովել, որպեսզի հետ մնացող բոլոր կոլեկտիվները հասնեն առաջավորների մակարդակին, կատարեն պլանները և ստանձնած պարտավորությունները:

Հայաստանի Կ(բ)Պ 15-րդ համագումարի որոշումները մեր ռեսպուբլիկայի աշխատավորական լայն մասսաների մեջ քաղաքական և աշխատանքային նոր վերելք են առաջացրել կոմունիզմի կառուցման ստալինյան հոյակապ պլանները կենսագործելու համար: Ագիտատորների խնդիրն է՝ հմտորեն օգտագործել բոլշևիկյան ագիտացիայի բոլոր ձևերը, ավելի լայն ծավալել սոցիալիստական մրցությունը, Հայաստանի Կ(բ)Պ 15-րդ համագումարի կողմից առաջադրված տնտեսական և քաղաքական խնդիրների կատարման շուրջը աշխատավորներին մոբիլիզացնելու համար:

Մ. ՔՈՉԱՐՅԱՆ

ՕԳՏԱԳՈՐԾԻՐ ԶՐՈՒՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՆ

Հայկական ՍՍՌ երրորդ գումարման Գերագույն Սովետի առաջին սեսիան քննության առավ և հաստատեց ռեսպուբլիկայի 1951 թ. պետական բյուջեն:

Ռեսպուբլիկայի 1951 թ. պետական բյուջեի հատկացումների և 1950 թ. պետական բյուջեի կատարման թվերը պարզ պատկերացում են տալիս Սովետական Միության ժողովուրդների հարազատ ընտանիքում Սովետական Հայաստանի աշխատավորների ձեռք բերած մեծ նվաճումների մասին:

Հայկական ՍՍՌ նախորդ գումարման Գերագույն Սովետի ընտրություններից հետո ընկած ժամանակամիջոցում Հայաստանի աշխատավորները լենինի—Ստալինի պարտիայի ղեկավարությամբ ձեռք են բերել նոր, խոշոր հաջողություններ:

Անսահմանորեն ամրապնդվել է սովետական ժողովրդի բարոյա-քաղաքական միասնությունը: Կոմունիստների և անպարտիականների ստալինյան բլոկի փայլուն հաղթա-

նակները ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի, միութենական և ավտոնոմ ռեսպուբլիկաների տեղական և Գերագույն Սովետների ընտրություններում, այդ միասնության ամենապերճախոս ապացույցն են:

Սովետական Միությանը ընթանում է խաղաղության համար մարտընչողների ավանգարդում, նա սոցիալիզմի, դեմոկրատիայի և խաղաղության լազերի առաջատար ուժն է, նրա հուսալի պատվարը:

Վերջերս տեղի ունեցած ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիան Օրենք ընդունեց ՍՍՌՄ 1951 թ. Պետական բյուջեի մասին:

ՍՍՌՄ 1951 թ. Պետական բյուջեում զգալիորեն ավելացել են միութենական ռեսպուբլիկաների պետական բյուջեները, որոնց ընդհանուր ծավալը կազմում է ավելի քան 97 միլիարդ ռուբլի, ըստ որում 21 միլիարդ ռուբլի՝ ժողովրդական տնտեսության ծախսերի և 65 միլիարդ ռուբլի՝ սոցիալ-կուլտուրական միջոցառումների ֆինանսավորման համար: Այս թվերը ցույց են տալիս միութենական ռեսպուբլիկաների ժողովրդական տնտեսության անշեղ աճը, աշխատավորության նյութական և կուլտուրական բարեկեցության հետագա վերելքը:

Միութենական ռեսպուբլիկաների բյուջե-

— 30 —

ների զգալի աճը բուլշևիկյան պարտիայի, սովետական կառավարության և անձամբ մեծ առաջնորդ ընկեր Ստալինի կողմից Սովետական Միության բոլոր ժողովուրդների նկատմամբ ցուցաբերած անսահման հոգատարության մի նոր, վառ վկայությունն է:

Սովետական Միության ժողովուրդների հարազատ ընտանիքում խոշոր հաջողություններ են ձեռք բերել նաև մեր ռեսպուբլիկայի աշխատավորները: Հետպատերազմյան հնգամյակի տարիներին հուժկու վերելք ապրեցին ռեսպուբլիկայի արդյունաբերությունն ու գյուղատնտեսությունը, է՛լ ավելի բարգավաճեցին ռեսպուբլիկայի գիտությունն ու կուլտուրան: Անշեղորեն բարձրացավ աշխատավորների նյութական բարեկեցության մակարդակը:

1950 թ. ռեսպուբլիկայի ժողովրդական տնտեսության պլանի հաջող կատարմանը զուգընթաց հաջողությամբ կատարվել է նաև պետական բյուջեն:

Այսպես, 1950 թ. ռեսպուբլիկայի պետական բյուջեն կատարվել է եկամուտների գրծով 1 միլիարդ 179,2 միլիոն ռուբլով, կամ 105,6 տոկոսով, իսկ ծախսերի գծով 1 միլիարդ 134,5 միլիոն ռուբլով, կամ 101,6 տոկոսով: 1950 թ. բյուջետային տարին ռես-

— 31 —

պուրիկան փակեց ծախսերի նկատմամբ եկամուտների 65 միլիոն 700 հազար ռուբլու գերազանցումով, ներառյալ նաև ազատ միջոցների մնացորդը: Ռեսպուբլիկայի պետական բյուջեի եկամուտները հետպատերազմյան հնգամյակի տարիներին զգալիորեն աճեցին և 1945 թ. 668,9 միլիոն ռուբլուց 1950 թ. հասան 1 միլիարդ 179,2 միլիոն ռուբլու, իսկ ծախսերը համապատասխանորեն 668,1 միլիոն ռուբլուց հասան 1 միլիարդ 134,5 միլիոն ռուբլու:

Ռեսպուբլիկայի պետական բյուջեի ծախսումների այս հսկայական միջոցներով կառուցվեցին նոր արդյունաբերական ձեռնարկություններ, ոռոգիչ ջրանցքներ և էլեկտրակայաններ, բարեկարգվեցին ռեսպուբլիկայի քաղաքներն ու գյուղերը, կառուցվեցին բազմաթիվ դպրոցներ, ակումբներ, հիվանդանոցներ, կուլտուրայի հիմնարկներ:

1950 թ. ռեսպուբլիկայի ժողովրդական տնտեսության զարգացման համար ծախսերը կազմեցին 323 միլիոն 916 հազար ռուբլի՝ 1945 թ. 158,1 միլիոն ռուբլու դիմաց, իսկ սոցիալ-կուլտուրական միջոցառումներինը 1950 թ. կազմեցին 707,5 միլիոն ռուբլի, կամ ամբողջ բյուջեի բոլոր ծախսերի 62,4 տոկոսը: Սա ցույց է տալիս Սովետա-

— 32 —

կան Հայաստանի ժողովրդական տնտեսության բուռն զարգացումը, աշխատավորների նյութական բարեկեցության ու կուլտուրական բարգավաճման հարաճուն վերելքը:

Մեր Հայրենիքում ժողովրդական տնտեսությունը զարգանում է ընդլայնված սոցիալիստական վերարտադրության օրենքով:

1951 թ., ինչպես ամբողջ Սովետական Միությունում, այնպես էլ մեր ռեսպուբլիկայում ժողովրդական տնտեսության բոլոր ճյուղերում պետք է ապահովվի նոր, է՛լ ավելի հուժկու վերելք, զգալի չափերով պետք է գերազանցվի 1950 թ. արտադրության մակարդակը, բարձրացվելու է աշխատանքի արտադրողականությունը, իջեցվելու է արտադրանքի ինքնարժեքը, էլ ավելի է բարձրանալու ռեսպուբլիկայի աշխատավորության նյութական և կուլտուրական բարեկեցությունը:

Հայկական ՍՍՌ պետական բյուջեն կազմված է ռեսպուբլիկայի ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1951 թ. պլանին համապատասխան և կոչված է ֆինանսական ռեսուրսներով ապահովելու սոցիալիստական էկոնոմիկայի հետագա աճը:

Ռեսպուբլիկայի Գերագույն Սովետի կողմից հաստատված 1951 թ. բյուջեի ընդհա-

— 33 —

նուր ծախվել կազմում է եկամուտների գը-
ծով՝ 1 միլիարդ 158 միլիոն 862 հազար
ռուբլի, ծախսերի գծով՝ 1 միլիարդ 158 մի-
լիոն 827 հազար ռուբլի, ըստ որում 546,6
միլիոն ռուբլի հատկացվում է տեղական
բյուջեներին:

Պետական բյուջեի ընդհանուր ծախսերի
90,7 տոկոսը, կամ 1 միլիարդ 50 միլիոն
300 հազար ռուբլի, հատկացվում է ժողո-
վրդական տնտեսության զարգացման և սո-
ցիալ-կուլտուրական միջոցառումների ֆի-
նանսավորմանը, ընդ որում այս տարվա
բյուջեում ժողովրդական տնտեսության ֆի-
նանսավորման ծախսերը, 1950 թ. նկատ-
մամբ, ավելացել են 11,7 միլիոն ռուբլով և
1951 թ. կկազմեն 334,6 միլիոն ռուբլի,
իսկ սոցիալ-կուլտուրական միջոցառումների
հատկացումները անցյալ տարվա համեմա-
տությամբ աճել են 8,1 միլիոն ռուբլով և
1951 թ. կկազմեն 715,7 միլիոն ռուբլի:

Մեր ռեսպուբլիկայում այս տարի լայն
թափով շարունակվելու է կապիտալ շինա-
րարությունը: Կապիտալ ներդրումների գու-
մարը կազմելու է ավելի քան 860 միլիոն
ռուբլի: Միայն կոմունալ-բնակարանային
տնտեսության և քաղաքների ու շրջանային

— 34 —

կենտրոնների բարեկարգման համար հատ-
կացումները կազմում են 65,9 միլիոն ռուբ-
լի: 1951 թ. ռեսպուբլիկայում պետական,
կոոպերատիվ և անհատական շինարարու-
թյան հետևանքով շահագործման կհանձնվի
ավելի քան 169 հազար քառակուսի մետր
բնակելի տարածություն:

Ժողովրդական լուսավորության համար
հատկացումները պետական բյուջեում կազ-
մում են 495,1 միլիոն ռուբլի: Ռեսպուբլի-
կայի ուսումնական հաստատություններում
սովորելու են 17 հազար ուսանող: 1951 թ.
նրանք ժողովրդական տնտեսությանը կտան
3.334 մասնագետ: 1951 թ. ռեսպուբլիկա-
յում գործելու են 1300 ակումբ և 1700 գրա-
դարան: Կուլտ-լուս հիմնարկների համար
բյուջեում հատկացված է 24,6 միլիոն ռուբ-
լի:

Սոցիալապահության միջոցառումների հա-
մար հատկացումները անցյալ տարվա հա-
մեմատությամբ աճել են ավելի քան 7 մի-
լիոն ռուբլով և այս տարի կկազմեն 157,8
միլիոն ռուբլի: Զգալիորեն ընդարձակվելու է
բուժհիմնարկների ցանցը՝ ավելանալու է
հիվանդանոցային մահճակալների թիվը,
կառուցվելու են նոր ծննդատներ, մանկա-

— 35 —

մսուրներ և այլն: Սոցիալական ապահովության համար հատկացումները 1951 թ. կրկազմեն 55,398 միլիոն ռուբլի: Ֆիզկուլտուրայի միջոցառումների ֆինանսավորմանը հատկացված է 7 միլիոն 448 հազար ռուբլի:

Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի առաջին սեսիայում հանդես եկած դեպուտատները միահամուռ կերպով հավանություն տվին ռեսպուբլիկայի 1951 թ. պետական բյուջեին նշելով, որ այն լիովին համապատասխանում է Սովետական Հայաստանի աշխատավորների կենսական շահերին և արտահայտում է նրանց նվիրական ցանկությունները:

Սովետական Հայաստանի 1951 թ. պետական բյուջեն կոմունիզմի կառուցմանը մասնակցող հայ ժողովրդի խաղաղ ստեղծագործ աշխատանքի բյուջե է:

Յուրաքանչյուր երկրի պետական բյուջեն պարզ կերպով արտացոլում է նրա ներքին և արտաքին քաղաքականությունը:

Մեր ռեսպուբլիկայի բյուջեն, հանդիսանալով Սովետական Միության Պետական բյուջեի մի բաղկացուցիչ մասը, լիովին արտահայտում է նրա բնույթը, իսկ

— 36 —

ՍՍՌԳ Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիայի կողմից որպես Օրենք ընդունված ՍՍՌԳ 1951 թ. Պետական բյուջեն խաղաղության բյուջե է, աշխատավորական մասսաների բարեկեցության անշեղ բարձրացման բյուջե, կոմունիզմի կառուցման բյուջե:

Բոլորովին այլ պատկեր են ներկայացնում ԱՄՆ-ի և նրա կողմից ղլխավորվող իմպերիալիստական ագրեսիվ բլոկի երկրների բյուջեները: Նրանց բյուջեներում անընդհատ ուռճացվում են ռազմական ծախսերի բաժինները, էլ ավելի է ծանրացվում աշխատավոր մասսաների հարկային բեռը, կրճատվում ժողովրդական կրթության, առողջապահության, բնակարանային շինարարության ֆինանսական հատկացումները: Նրա կողքին ամերիկա-անգլիական ագրեսիվ բլոկի երկրների ռեակցիոն կառավարութայունները էլ ավելի են սանձաղերծում ըսպառազինութայունների կատաղի մրցավազքը, կիրառում ռազմական հիստերիայի և նոր պատերազմի սանձարձակ պրոպագանդայի քաղաքականութայուն:

Բյուջեներում ռազմական հատկացումների խելացնոր ուռճացումը ուղեկցվում է կապի-

— 37 —

տալի երկրների աշխատավորական մաս-
սաների կենսամակարդակի կատաստրոֆիկ
անկումով: ԱՄՆ-ի և նրա արբանյակների
բյուջեները նոր համաշխարհային պատե-
րազմի հրահրման, ռեակցիայի և աղքատաց-
ման բյուջեներ են:

ԱՄՆ-ի և նրա արբանյակների այս ռեակ-
ցիոն միջոցառումների ֆոնի վրա առանձ-
նապես ցայտուն է արտացոլվում Սովետա-
կան Միության խաղաղության անշեղ քա-
ղաքականությունը:

Սովետական Հայաստանի աշխատավոր-
ները քաջ գիտակցում են, որ իրենց անձ-
նուրաց աշխատանքով նրանք ամրապնդում
են մեր Հայրենիքի հզորությունը, որին որ-
պես փրկության փարոսի ուղղված են աշ-
խարհի միլիոնավոր մարդկանց հայացքնե-
րը:

Ռեսպուբլիկայի 1951 թ. պետական բյու-
ջեի հաջող կատարումը պետական կարևո-
րություն ունեցող խնդիր է:

Կոմունիստական շինարարության մեծա-
գույն խնդիրները պահանջում են համառ և
ամենօրյա խնայողության ժողովրդական
տնտեսության բոլոր ճյուղերում, բոլոր մի-

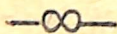
— 38 —

ջոցների և ուժերի մոբիլիզացում պետական
պլանների կատարման և գերակատարման
համար:

Յուրաքանչյուր բանվորի, կոլխոզնիկի,
ծառայողի, ինտելիգենտի պատվի գործն է՝
լավագույն կերպով կատարել աշխատանքի
իր բնագավառում առաջադրված խնդիրները:

Տարակույս չկա, որ մեր ռեսպուբլիկայի
աշխատավորները 1951 թ. ընթացքում կա-
տարելով պարտիայի և կառավարության
որոշումները, կհասնեն նորանոր հաջողու-
թյունների արդյունաբերության, գյուղա-
տնտեսության, գիտության ու կուլտուրայի
ասպարեզներում և մեր ռեսպուբլիկան
կդարձնեն է՛լ ավելի ծաղկուն ու բարգավաճ:

Մ. ԹՈՒԹԽԱԼՅԱՆ

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Սովետական հերոս ժողովուրդը, Լենինի—
Ստալինի հաղթական պարտիայի ղեկավա-
րությամբ, կապիտալիստական շրջապատի
առկալության պայմաններում մեր երկրում
հաջողությամբ ավարտեց սոցիալիզմի կա-
ռուցումն առանց օտար տերությունների
ստրկացնող փոխառությունների և ներկա-
յումս ձեռնամուխ է եղել կոմունիզմի կա-
ռուցմանը մեր երկրում:

Կապիտալիստական շնագայլերը, ինչպես
Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռե-
վոլյուցիայից, այնպես էլ երկրորդ համաշ-
խարհային պատերազմից հետո, կարծում
էին, որ Սովետական պետությունը չի կա-
րողանա իր սեփական միջոցներով վերա-
կանգնել երկրի քայքայված ժողովրդական
տնտեսությունը և ստիպված կլինի օգնու-
թյուն խնդրել կապիտալիստական երկրնե-
րից և առաջին հերթին ԱՄՆ-ից, որը հնա-
րավորություն կստեղծի ՍՍՌՄ-ն տնտեսա-

— 40 —

կան կախման մեջ դնել կապիտալիստական
աշխարհից:

Բայց իմպերիալիստների ստոր հաշիվ-
ները չիրականացան: Սովետական ժողո-
վուրդը՝ բոլշևիկյան պարտիայի և հանճարեղ
առաջնորդ ընկեր Ստալինի գլխավորությամբ
բացահայտեց ֆինանսական հսկայական
միջոցներ՝ երկիրը սոցիալիզմի ուղիով
տանելու և մինչպատերազմյան հնգամյակ-
ների ընթացքում ՍՍՌՄ-ն վերածելու
հզոր ինդուստրիալ երկրի՝ ընդունակ պաշտ-
պանելու իր երկրի ինքնուրույնությունն ու
անկախությունը կապիտալիստների բոլոր
ոտնձգություններից, ցուցաբերելով սովե-
տական կարգի գերազանցությունը կապի-
տալիստականի նկատմամբ:

Սովետական մարդիկ հպարտանում են
իրենց Հայրենիքի համաշխարհային պատ-
մական հաղթանակներով, որոնք ձեռք են
բերվել հետպատերազմյան ստալինյան հրե-
զամյակի ընթացքում:

Մեր երկրի արդյունաբերական արտա-
դրանքի աճը 1950 թ., 1940 թ. համեմատու-
թյամբ, կազմում է 73 տոկոս, պլանով նա-
խատեսված 48 տոկոսի փոխարեն: Իսկ
1950 թ. աճը, 1949 թ. նկատմամբ, կազմում
է 23 տոկոս:

— 41 —

1950 թ. սոցիալիստական գյուղատնտես-
սովթյունը երկրին տվել է 7 միլիարդ 600
միլիոն փութ հացահատիկ, 300 միլիոն փը-
թով գերազանցելով 1940 թվականի մա-
կարդակը:

Ազգային եկամուտը 1950 թ., 1940 թ. նը-
կատմամբ, աճել է 64 տոկոսով, պլանով նա-
խատեսված 38 տոկոսի փոխարեն: Բացի
դրանից, շնորհիվ գների հետևողական իջեց-
ման, մեր աշխատավորության նյութական
մակարդակը ևս մեծ չափերով գերազանցել
միայն գների վերջին իջեցման հետևանքով
ազգաբնակչությունը շահեց 34,5 միլիարդ
ռուբլի: Այս և գների նախորդ իջեցումների
հետևանքով ազգաբնակչությունը շահեց
301,5 միլիարդ ռուբլի):

Սովետական պետության քաղաքացիները
աշխատանքային հերոսություն ցուցաբերե-
լով մեր երկրի ժողովրդական տնտեսության
վերականգնման, զարգացման և կոմունիզ-
մի կառուցման գործում, միաժամանակ մեծ
սիրով իրենց խնայողությունները փոխ են
տալիս հարազատ պետությանը:

Հայրենական Մեծ պատերազմից առաջ
մեր երկրի աշխատավորները սովետական
պետությանը փոխ են տվել մոտ 50 մի-

— 42 —

լիարդ ռուբլի, որը խոշոր դեր խաղաց
ստալինյան երեք հնգամյակների կատար-
ման, մեր երկրում սոցիալիստական հասա-
րակակարգի կառուցման գործում: Այսպես,
ստալինյան հնգամյակների ընթացքում կա-
ռուցված յուրաքանչյուր արդյունաբերական
երեք գիգանտից մեկը կառուցվել է աշխա-
տավորությունից փոխառությամբ ստացված
գումարների հաշվին:

Հայրենական Մեծ պատերազմի տարիներ-
ին մեր աշխատավորները փոխառությու-
նների միջոցով երկրին տվեցին 76 միլիարդ
ռուբլի, որը զգալիորեն նպաստեց հիտլեր-
յան հարդաներին ջախջախելու գործին:

Հայրենական Մեծ պատերազմի հաղթա-
կան ավարտումից հետո սովետական մար-
դիկ մեր երկրի ժողովրդական տնտեսու-
թյան հետպատերազմյան վերականգնման և
զարգացման համար փոխարինարար հատ-
կացրել են ավելի քան 100 միլիարդ ռուբ-
լի, որը խոշոր ավանդ հանդիսացավ հետ-
պատերազմյան ստալինյան հնգամյակը
ժամկետից շուտ և բարձր ցուցանիշներով
կատարելու գործում:

Սովետական պետությանը փոխարինա-
բար տրվող գումարների այս անդադար ա-
ճը հետևանք է մեր երկրի ժողովրդական

— 43 —

եկամուտի, աշխատավորության նյութական բարեկեցության, բանվորների ու ծառայողների աշխատավարձի և կոլտնտեսականների եկամուտների աննախընթաց բարձրացման:

ՍՍՌՄ-ի ժողովրդական տնտեսության եկամուտների անդադար աճը, մեր աշխատավորության նյութական բարեկեցության սիստեմատիկ բարձրացումը և նրանց վառ հայրենասիրությունը ամուր բազա են հանդիսանում սովետական պետության փոխառությունների հետագա զարգացման համար:

Ի տարբերություն կապիտալիստական երկրների փոխառություններից, որոնք ծանր բեռ են աշխատավորների համար, սովետական փոխառությունները իսկական ժողովրդական փոխառություններ են, որոնք ամբողջությամբ ծառայում են մեր երկրի տնտեսական հզորացման, ժողովրդի նյութական բարեկեցության հետագա աճման, կոմունիզմի հոյակապ շենքի կառուցման գործին:

Սովետական փոխառությունները շատ հաջող կերպով զուգակցում են պետության և բաժնեգրվողների շահերը, նրանց բերելով զգալի եկամուտներ: Մեր երկրի աշխատավորները պետական փոխառությունների խաղարկություններից մինչև հիմա շահել են

— 44 —

ավելի քան 31 միլիարդ ռուբլի, որից 3 ու կես միլիարդ ռուբլի միայն 1950 թ. ընթացքում: Իսկ այս տարի փոխառությունների շահումներից մեր երկրի աշխատավորները կստանան 5 միլիարդ ռուբլի եկամուտ:

Պետական փոխառությունների բաժնեգրմանը ակտիվ մասնակցություն են ունեցել նաև մեր ռեսպուբլիկայի աշխատավորները, որոնք մինչև Հայրենական Մեծ պատերազմը հարազատ պետությանը փոխ են տվել 200 միլիոն ռուբլի, Հայրենական պատերազմի տարիներին՝ 790 միլիոն ռուբլի և վերջին 5 տարիների ընթացքում՝ 825 միլիոն ռուբլի:

Այս Սովետական Հայաստանի աշխատավորների ջերմ հայրենասիրության, նրանց անշեղ կերպով աճող կենսամակարդակի մի վառ վկայություն է, ռեսպուբլիկայի ժողովրդական տնտեսության հզոր վերելքի փայլուն ապացույց:

Հայաստանի աշխատավորները փոխառությունների խաղարկությունից շահել են 145 միլիոն ռուբլի, այդ թվում 1949 թվականին՝ 18 միլիոն, 1950 թվականին՝ 24 միլիոն ռուբլի:

Մեր երկիրը թևակոխել է զարգացման նոր շրջան՝ սոցիալիզմից աստիճանաբար կոմու-

— 45 —

նիզմին անցնելու շրջանը. նա անմիջակա-
նորեն ձեռնամուխ է եղել կոմունիզմի նյու-
թական-տեխնիկական բազայի ստեղծման
աշխատանքներին—կոմունիզմի հոյակապ
կառուցումների՝ Կուլբիշևյան, Ստալինգրադ-
յան, Կախովկայի հիդրոէլեկտրակայաննե-
րի, Գլխավոր Թուրքմենական, Հարավ-Ուկ-
րաինական և Հյուսիս-Ղրիմյան ջրանցքների,
ինչպես նաև Վոլգա-Դոն նավարկելի ջրանց-
քի կառուցման, բնության վերափոխման
ստալինյան պլանի և այլ հոյակապ շինա-
տարությունների իրականացմանը:

Այս պատվավոր գործում ևս մեր պետա-
կան փոխառությունները կխաղան իրենց
խոշոր դերը, մեկ անգամ ևս ցուցաբերելով
սովետական հասարակակարգի կենսունա-
կությունը և անսահման առավելությունները
կապիտալիստականի նկատմամբ:

Խ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹԵՄԱՆԵՐ

ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԱԶԳԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒ- ԹՅՈՒՆԸ ԾԱՌԱՅՈՒՄ Է ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ԻՄՊԵՐԻԱԼԻԶՄԻՆ

1951 թվականի փետրվարի 17-ին պոլիտական մա-
մուլը հրապարակեց ընկեր Ստալինի զրույցը «Պրավ-
դա»-ի թղթակցի հետ: Արտաքին քաղաքական բնույթի
մի շարք հարցերի մասին ընկեր Ստալինի տված
հստակ պատասխանները հսկայական նշանակություն
ունեն ժամանակակից բարդ և լարված միջազգային
իրադրությունը հասկանալու համար: Չինական ժողո-
վրդական ռեսպուբլիկան ագրեսոր հայտարարելու
վերաբերյալ ՄԱԿ-ի ընդունած որոշման կապակցու-
թյամբ, ընկեր Ստալինը իր պատասխաններում ան-
դրադառնում է այն դերին, որ կատարում է ներկա-
յումս Միավորված Ազգերի Կազմակերպությունը:

Չինաստանը ագրեսոր հայտարարելու վերաբերյալ
ՄԱԿ-ի այդ որոշումը ընկեր Ստալինը գնահատում է
իբրև խայտառակ որոշում: Ընկեր Ստալինը մատնա-
շուրջ է, որ «հարկավոր է կորցնել խղճի վերջին մնա-
ցորդները՝ պնդելու համար, որ Ամերիկայի Միացյալ
Նահանգները, որոնք զավթել են չինական տերիտո-

րիան՝ Տայվան կղզին, և ներխուժել են Կորեան՝ դեպի
Չինաստանի սահմանները, — հանդիսանում են առաջա-
պանվող կողմ, իսկ Չինական ժողովրդական Ռեսպուբ-
լիկան, որը պաշտպանում է իր սահմանները և ջա-
նում է իրեն վերադարձնել ամերիկացիների կողմից
զավթված Տայվան կղզին, հանդիսանում է ագրեսոր:

Հիրավի, ամբողջ աշխարհին հայտնի է, որ Ամերի-
կայի Միացյալ Նահանգներն իրենց գործերն ուղար-
կել են Կորեա և ագրեսիվ պատերազմ են մղում կո-
րեական ժողովրդի դեմ, բնաջնջելով խաղաղ բնակ-
չությանը, ավերելով կորեական քաղաքներն ու գյու-
ղերը, ամերիկյան ավիացիան բանդիտական հարձա-
կումներ է գործում չինական բնակավայրերի վրա,
ամերիկյան նավատորմը գտնվում է չինական ջրերում,
ամերիկացիները օկուպացրել են Տայվան կղզին, որը
Չինաստանի տերիտորիայի մի մասն է: Սակայն,
Միավորված Ազգերի Կազմակերպությունը ոչ միայն
չդատապարտեց ամերիկյան իմպերիալիստներին այդ
զավթողական գործողությունները, այլև սանկցիա տը-
վեց դրանց, դրանով իսկ հնարավորություն տալով ամ-
երիկյան ագրեսորներին քողարկվելու ՄԱԿ-ի դրոշա-
կով: Այսպիսով, Միավորված Ազգերի Կազմակերպու-
թյունը, որի գլխավոր խնդիրն է հանդիսանում խա-
ղաղության և ժողովուրդների անվտանգության ապա-
հովումը, փաստորեն հովանավորում է ամերիկյան իմ-
պերիալիստների ագրեսիան, դառնալով ամերիկյան
ագրեսիվ քաղաքականության գործիք: «Միավորված

— 48 —

Ազգերի Կազմակերպությունը, — նշում է ընկեր Ստալինը
— որը ստեղծվել է որպես խաղաղության պահպան-
ման պատվար, վերածվում է պատերազմի գործիքի,
և որ համաշխարհային պատերազմի հրահրման միջոցի:

Ընկեր Ստալինը նշում է, որ այդ բանը տեղի ու-
նեցավ այն պատճառով, որ ՄԱԿ-ում այժմ տեղ ու
տնօրեն է հանդիսանում ագրեսիվ պետությունների
բոլոր՝ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների գլխավո-
րությամբ, որտեղ նա ունի ձայների մեծամասնություն:
Այս կապակցությամբ ընկեր Ստալինը «Պրավդա»-ի
թղթակցի հետ ունեցած զրույցում ասում է.

«ՄԱԿ-ի ագրեսորական կորիզը հանդիսանում են
ագրեսիվ Հյուսիս-ատլանտյան պակտի անդամ տասը
երկրները (ԱՄՆ-ը, Անգլիան, Ֆրանսիան, Կանադան,
Բելգիան, Հոլանդիան, Լյուքսեմբուրգը, Դանիան, Նոր-
վեգիան, Իսլանդիան) և լատինա-ամերիկյան քսան եր-
կրներ (Արգենտինան, Բրազիլիան, Բոլիվիան, Չիլին,
Կոլումբիան, Կոստա-Ռիկան, Կուբան, Գոմինիկյան
ռեսպուբլիկան, Էկվադորը, Սալվադորը, Գվատեմա-
լան, Հաիթին, Գոնդուրասը, Մեքսիկան, Նիկարա-
գուան, Պանաման, Պարագվայը, Պերուն, Ուրուգվայը,
Վենեսուելան): Այժմ այդ երկրների ներկայացուցիչ-
ներն էլ հենց ՄԱԿ-ում որոշում են պատերազմի և
խաղաղության բախտը: Այդ նրանք ՄԱԿ-ում անցկաց-
րեցին Չինական ժողովրդական ռեսպուբլիկայի ագ-
րեսիվության վերաբերյալ խայտառակ որոշումը:

ՄԱԿ-ի այդ ագրեսիվ կորիզի շուրջն են խմբավոր-

— 49 —

վում և այլ կապիտալիստական պետութիւններ, որոնց
ւնակցիտն կառավարութիւնները, դավաճանելով Կրեմլի
ժողովրդի շահերին, դարձել են Ուղ-Ստրիտի մոնոպո-
լիստների գործակալները: Այդ պետութիւնների թվին
կարելի է դասել Թյուրքիան, Հունաստանը և միջանի-
այլ երկրներ:

Անգլիայի, Ֆրանսիայի, Բելգիայի, Հոլանդիայի և
Հյուսիս-Ատլանտյան ագրեսիվ բլոկի կազմի մեջ
մտնող մյուս պետութիւնների կառավարող շրջաննե-
րը վաղուց արդեն ծառայութեան մեջ են մտել ամե-
րիկյան իմպերիալիստների մոտ, օգնելով նրանց Մար-
շալի պլանով ստրկացնելու իրենց երկրները: Այդ
պատճառով էլ այդ երկրների կառավարող շրջանները
ՄԱԿ-ում կուրորեն հետևում են ամերիկյան իմպե-
րիալիստների թելադրանքներին, վարելով նոր պատե-
լազմի հրահրմանը նպաստող քաղաքականութիւն:

Ինչ վերաբերում է Միավորված Ազգերի Կազմակեր-
պութիւնում Լատինա-ամերիկյան երկրների դերին,
այա, ինչպես ասում է ընկեր Ստալինը, «ոչ ոքի հա-
մար գաղտնիք չի հանդիսանում այն փաստը, որ
քսան Լատինա-ամերիկյան երկրների 20 ներկայացու-
ցիչներն այժմ ներկայացնում են Ամերիկայի Միաց-
յալ Նահանգների առավել համախմբված և հլու հնա-
դանդ քանակը ՄԱԿ-ում»:

Ընդ որում պետք է նշել Լատինա-ամերիկյան երկրնե-
րի առանձնահատուկ կախում ունենալը ԱՄՆ-ից: Վա-
ղուց իվեր Լատինա-ամերիկյան երկրները գաղութա-

— 50 —

յին շահագործման օբեկտ են եղել հյուսիս-ամերիկյան
իմպերիալիստների համար: Երկրորդ համաշխարհային
պատերազմի ժամանակ ամերիկյան իմպերիալիզմն իր
դիրքերն ավելի ամրացրեց Լատինական Ամերիկայի
երկրներում: Պատերազմի տարիներին Լատինական
Ամերիկայի որոշ երկրներում ԱՄՆ-ի մոնոպոլիստա-
կան շրջանների միջոցներով կառուցվեցին զանազան
ձեռնարկութիւններ, որոնք էլ ավելի ուժեղացրին այդ
երկրների տնտեսական կախվածութիւնը ԱՄՆ-ից:

Լատինա-ամերիկյան զանազան երկրներում տեւու-
տնօրինութիւն են անում ամերիկյան տրեստները,
որոնք իրենց տիրապետութեանն են ենթարկել Լատի-
նա-ամերիկյան մի շարք երկրների ամբողջ տնտեսա-
կան ու քաղաքական կյանքը: Այսպես, Վենեսուելայում
և Պերույում լիակատար տեր ու տնօրեն է հանդիսա-
նում «Ստանդարտ օյլ» կոնցերնը և նրա ձեռնարկու-
թիւնները: Կենտրոնական Ամերիկայի երկրներում
(Գվատեմալայում, Դոմինիկայում, Նիկարագուայում,
Մալվադորում, Կոստա-Ռիկայում, Պանամայում) ամ-
բողջ իշխանութիւնը փաստորեն կենտրոնացված է
հյուսիս-ամերիկյան՝ «Յունայտեդ Ֆրուտ» ընկերու-
թեան ձեռքում, Դոմինիկյան ռեսպուբլիկայում տիրա-
պետութիւն են հաստատել հյուսիս-ամերիկյան շա-
քարի, ծխախոտի և զանազան այլ ընկերութիւններ,
որոնք փաստորեն ստրկացրել են այդ երկրները: Նույ-
նիսկ Բրազիլիայի, Արգենտինայի, Մեքսիկայի նման
խոշոր Լատինա-ամերիկյան երկրներում տնտեսութիւն-

— 51 —

նը մեծ չափով ենթարկված է հյուսիս-ամերիկյան կապիտալի վերահսկողությանը:

Լատինա-ամերիկյան երկրների տնտեսական ստրկացածից բացի, հյուսիս-ամերիկյան իմպերիալիզմն այդ երկրները խճճել է զանազան համաձայնագրերի ցանցում, որոնք «միջամերիկյան համագործակցության» քողի տակ հյուսիս-ամերիկյան մոնոպոլիաների շահերին են ենթարկում լատինա-ամերիկյան երկրների ամբողջ բաղաբաղանությունը:

Պատերազմի ժամանակ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները Լատինական Ամերիկայի զանազան երկրներում ստեղծեցին 92 ռազմա-ծովային և ռազմա-օդային բազաներ, որոնց մեծ մասը նրանք այժմ էլ պահում են իրենց ձեռքում: Արևմտյան կիսագնդի «պաշտպանությունը» կազմակերպելու պատրվակով, ամերիկյան իմպերիալիստները իրենց վերահսկողության տակ են վերցնում լատինա-ամերիկյան երկրների բանակները և բոլոր ստրատեգիական ռեսուրսները: 1948 թվականին Բոգոտոում (Կոլումբիա) տեղի ունեցած պանամերիկյան հերթական կոնֆերանսում ընդունվեց «Ամերիկյան պետությունների կազմակերպության» Կանոնադրությունը, որով լատինա-ամերիկյան պետությունները միավորվում են մի ռազմա-քաղաքական բլոկի մեջ՝ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների գլխավորությամբ: Լատինա-ամերիկյան երկրների այս բացառիկ մեծ կախվածությունը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից հանգեցրեց նրան, որ այդ

— 52 —

երկրների դեկլարաները ՄԱԿ-ի Գլխավոր Ասամբլեի սեսիաններում անվերապահորեն հետևում են ԱՄՆ-ին՝ միջազգային համագործակցության և Միավորված Ազգերի կազմակերպության կանոնադրության բուն իսկ հիմքերի դեմ սկսած նրանց արշավանքում: Այսպիսով, լատինա-ամերիկյան 20 պետություններ, որոնք կազմում են ՄԱԿ-ի բոլոր անդամների մեկերրորդը, հանդիսանում են կարևոր օղակը այն տխրահռչակ քաղաքական մեքենայի, որը ՄԱԿ-ում հյու-հնազանդորեն հաստատում է ամերիկյան իմպերիալիստների բոլոր առաջարկները: Նման դրությունը նշանակում է, որ ՄԱԿ-ը, վերածվելով ագրեսիվ պատերազմի գործիքի, դրա հետ միասին, դադարում է շիրվազավասար ազգերի միջազգային կազմակերպություն՝ լինելուց: Ինչպես ասում է ընկեր Ստալինը, «Ըստ էության ՄԱԿ-ը այժմ հանդիսանում է ոչ այնքան համաշխարհային կազմակերպություն, որքան կազմակերպություն ամերիկացիների համար, որը գործում է հօգուտ ամերիկյան ագրեսորների»:

Լատինական Ամերիկայի զանազան երկրներում իշխանության գլուխ կանգնած բեակցիոն կլիկները, օգնելով ամերիկյան իմպերիալիստներին՝ ստրկացնելու իրենց ժողովուրդներին, իրենք նույնպես հարստանում են այդ գործում: Այդ պատճառով էլ, ինչպես նշում է ընկեր Ստալինը, «Նոր պատերազմի հրահրմանը ձգտում են ոչ միայն Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ-

— 53 —

րը ու կանադան, այլ այդ ուղու վրա են կանգնած նաև լատինա-ամերիկյան քսան երկրները, որոնց կալվածատերերը և վաճառականները ծարավի են նոր պատերազմի՝ որևէ տեղ նվրտալուց կամ Ասիայում, որպեսզի պատերազմող երկրներին ապրանքներ վաճառեն գերբարձր գներով և միլիոններ դիզեն այդ արյունոտ գործում: ՄԱԿ-ում ամերիկյան բլոկի շահ-տաժի և բռնության գործելակերպը հանգեցնում է նրան, որ անտեսվում են ՄԱԿ-ի անդամ շատ պետու-թյունների շահերը: Ընկեր Ստալինն այս կապակցու-թյամբ նշում է. «ՄԱԿ-ում տիրող այժմյան կարգերի համար բնորոշ է, օրինակ, որ Ամերիկայում ոչ մեծ Դոմինիկյան ռեսպուբլիկան, որտեղ հազիվ երկու միլիոն բնակչություն կա, այժմ նույնպիսի կշիռ ու-նի ՄԱԿ-ում, ինչպես Հնդկաստանը, և շատ ավելի մեծ կշիռ, քան Չինական Ժողովրդական Ռեսպուբլի-կան, որը զրկված է ՄԱԿ-ում ձայնի իրավունքից»:

Այս կշիռը, որով օգտվում է փոքրիկ Դոմինիկյան ռեսպուբլիկան, նրանով չի բացատրվում, իհարկե, թե ՄԱԿ-ում տոն տվող ամերիկյան իմպերիալիստները հաշվի են առնում դոմինիկյան ժողովրդի շահերը: Ընդհակառակը, Դոմինիկյան ռեսպուբլիկայի ժողո-վուրդը գտնվում է ամերիկյան մոնոպոլիստների և տեղական կալվածատերերի ու վաճառականների կրկը-նակի անողորմ ճնշման տակ: Իսկ դոմինիկյան ներկա-յացուցիչները ՄԱԿ-ում կշիռ ունեն այն պատճառով, որ մոլեռանդորեն պաշտպանում են հյուսիս-ամերիկ-

— 54 —

յան իմպերիալիստների ամեն մի ագրեսիվ առաջար-կություն:

Ամերիկյան ախրապետությունը այժմ բնորոշ է ՄԱԿ-ի բոլոր օրգանների համար, և մասնավորապես ՄԱԿ-ի քարտուղարության համար: Բավական է ա-սել, որ ՄԱԿ-ի քարտուղարության 4 հազար աշ-խատակիցներից ավելի քան երեք հազարը, այսինքն՝ երեք քառորդը, ամերիկյան քաղաքացիներ են: Ճիշտ է, ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Տրյուգլի Լին ձևա-կանորեն նորվեգացի է, բայց փաստորեն իրեն զգում է որպես ամերիկացիների ծառա:

ՄԱԿ-ի քարտուղարության բոլոր գործերը վճռում են ամերիկացիներ Կորդեն, Պրասը, Ֆուլթը և մյուս-ները, որոնք ՄԱԿ-ի քարտուղարությունը դարձրել են ամերիկյան պետական դեպարտամենտի մի գրասն-յակ: Պարզ է, որ Միավորված Ազգերի Կազմակերպու-թյունը այս պայմաններում չի կարող լինել խաղաղու-թյան պահպանման պատվար, որովհետև նրանում տի-րապետում է Ամերիկայի և մարշալականացված Արև-մույան նվրտալի կապիտալիստական պետությունների բլոկը, որ ծառայում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգ-ների իմպերիալիստներին:

Ինչպես նշում է ընկեր Ստալինը, «Միավորված Ազ-գերի Կազմակերպությունը, այսպիսով, կանգնում է Ազգերի Լիգայի անփառունակ ոտու վրա: Դրանով իսկ նա թաղում է իր բարոյական հեղինակությունը և ի-րեն մատնում է քայքայման»:

— 55 —

Ընկեր Ստալինն ասում է, որ խմբերիալիստները, ձգտելով հրահրել համաշխարհային նոր պատերազմ, միևնույն ժամանակ վախենում են իրենց ժողովուրդներից, որոնք խաղաղության կողմն են:

Այդ պատճառով էլ խմբերիալիստները հաշտում են խաղաղության պաշտպաններին, այդ պատճառով էլ նրանք ՄԱԿ-ում տապալեցին խաղաղության Պակտ կնքելու, սպառազինությունները կրճատելու, ատոմային զենքն արգելելու վերաբերյալ սովետական առաջարկները:

Այս պայմաններում, երբ ՄԱԿ-ը գործիք է դառնում ամերիկյան ագրեսորների ձեռքին, խաղաղությունը կպահպանվի և կամրապնդվի,— ասում է ընկեր Ստալինը,— եթե ժողովուրդները խաղաղության պահանջման գործը վերցնեն իրենց ձեռքը և այն պաշտպանեն մինչև վերջը:

«Ուստի խաղաղության պահպանման համար լայն կամպանիան, որպես պատերազմի հրձիգների հանցավոր մեքենայությունների մերկացման միջոց, այժմ առաջնակարգ նշանակություն ունի»,— նշում է ընկեր Ստալինը:

Պրոգրեսիվ մարդկության մեծ առաջնորդ ընկեր Ստալինի այս խոսքերը բոլոր երկրներում միլիոնավոր մարդկանց ոգեշնչեցին ուժեղացնելու խաղաղության համար մղվող հերոսական պայքարը: Ամբողջ աշխարհի հասարակ մարդկանց համար ավելի պարզ

— 56 —

դարձավ, որ խաղաղության գործը գտնվում է իրենց տեղիական ձեռքերում:

Փետրվարի վերջերին Բեռլինում տեղի ունեցած խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդի սեսիան, արտահայտելով ամբողջ պրոգրեսիվ մարդկության կամքը, ընդունեց մի Դիմում, պահանջելով խաղաղության Պակտ կնքել հինգ մեծ տերությունների՝ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Սովետական Միության, Չինական Ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի, Մեծ Բրիտանիայի և Յրանսիայի միջև: Շատ երկրներում հաջողությամբ սկսվեց ստորագրությունների հավաքումը այդ Դիմումի տակ: Աշխատավորները իրենց ստորագրությունները դնում են այդ Դիմումի տակ, որովհետև հասկանում են, որ իրենց վճռական գործողություններով միայն նրանք վկարողանան սանձահարել պատերազմի հրձիգներին: Ուստի, բոլոր հիմքերը կան ենթադրելու, որ ստորագրությունների հավաքումը խաղաղության Պակտ կնքելու Դիմումի տակ՝ կվերածվի միջազգային վիթխարի կամպանիայի, միջազգային հսկայական հանրաքվեի, որը կցուցադրի ժողովրդական մասանների ուժն ու հզորությունը, որոնք հաստատակամորեն որոշել են իրենց ձեռքը վերցնել խաղաղության գործը և թույլ չտալ խմբերիալիստներին նոր արյունալի սպանդ սարքել:

Իր զրույցի վերջում ընկեր Ստալինը ընդգծում է, որ Սովետական Միությունը շայնհետև էլ անսասա-

— 57 —

նորին կվարի պատերազմը կանխելու և խաղաղությունը պահպանելու քաղաքականությունը:

Սովետական Միության այդ խաղաղափրական քաղաքականության մի նոր արտահայտություն է հանդիսանում 1951 թվականի մարտի 12-ին ՍՍՌՄ Կերպույն Սովետի ընդունած Օրենքը խաղաղության պաշտպանության մասին, որը դատապարտում է պատերազմի պրոպագանդան, որպես ամենաժանր հանցագործություն:

Խաղաղ ստեղծագործ աշխատանքով զբաղված սովետական ժողովուրդը, խաղաղության մեծ դրոշակակիր ընկեր Ստալինի գլխավորությամբ, վստահորեն ընթանում է խաղաղության կողմնակիցների շավանդարդում, գլխավորելով ամբողջ դեմոկրատական լագերը, որի մեջ միավորված են հարյուր միլիոնավոր մարդիկ: Այդ հզոր լագերը կվիժեցնի մի բոտ իմպերիալիստների բոլոր հանցավոր դիտավորությունները: Խաղաղությունը կհաղթանակի:

Լ. ՄԱՆԱՍԱՐՅԱՆ

ՍՏԱԼԻՆԻՆԻ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻՆ

ԹԵՄԱՆԵՐ, ՊԼԱՆՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ՋՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

I

ՍՍՌՄ 1951 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՆ

1. ՍՍՌՄ 1951 թվականի Պետական բյուջեի կատարման արդյունքները վառ կերպով ցույց են տալիս սոցիալիստական էկոնոմիկայի և կուլտուրայի վերելքը ՍՍՌՄ-ում:

2. ՍՍՌՄ 1951 թվականի պետական բյուջեն հանդիսանում է ժողովրդական տնտեսության հետագա զարգացման և աշխատավորության նյութական բարեկեցության վերելքի հիմքը:

3. Սովետական պետության 1951 թ. բյուջեի եկամուտների առաջացման աղբյուրները և պայմանները:

4. Սովետական պետության միջոցների խնայողության համար ծավալված ամենօրյա պայքարը՝ Պետական բյուջեի կատարման կարևորագույն պայմանն է հանդիսանում:

5. Սոցիալիստական պետության 1951 թ. բյուջեն հանդիսանում է ՍՍՌՄ բոլոր ազգությունների ժողովրդական տնտեսության, գիտության, կուլտուրայի զարգացման վառ ապացույցը:

6. 1951 թ. Հայկական ՍՍՌ պետական բյուջեն լենինյան-ստալինյան ազգային բաղաբաղականության վառ դրսևորումն է մեր ռեսպուբլիկայի ժողովրդական տնտեսության, կուլտուրայի ծաղկման, աշխատավորների բարեկեցության անշեղ աճման նկատմամբ:

7. ՍՍՌՄ Պետական բյուջեն Սովետական երկրի խաղաղ-ստեղծագործական աշխատանքի արտաջուղման է, ի հակադրություն իմպերիալիստական երկրների հակաժողովրդական, ռազմական ագրեսիվ բյուջեների:

8. Պայքարը 1951 թ. պետական պլանների կատարման համար մեր երկրի բոլոր աշխատավորների հայրենասիրական պարտքն է:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՍՌՄ 1951 թվականի Պետական բյուջեի մասին ՍՍՌՄ ֆինանսների մինիստր Ա. Գ. Զվերևի զեկուցումը: «Ս. Հ.», 1951 թ. մարտի 9-ի համարը:

Օրենք՝ Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկաների Միության 1951 թվականի Պետական բյուջեի մասին: «Ս. Հ.», 1951 թ. մարտի 14:

Հայկական ՍՍՌ 1951 թվականի պետական բյուջեի և 1950 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին: (Հայկական ՍՍՌ ֆինանսների մինիստր Ա. Շեկոյանի զեկուցումը): «Ս. Հ.», 1951 թ. մարտի 31:

Օրենք՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկայի 1951 թվականի պետական բյուջեի մասին: «Ս. Հ.», 1951 թ. ապրիլի 4:

— 60 —

II

ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՇ- ԽԱՐՀԱՅԻՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ՎԵՐԵԼՔԸ

1. ՍՍՌՄ ղեկավար դերը բոլոր դեմոկրատական ազգերի պայքարում՝ հանուն կայուն խաղաղության և անվտանգության, հանուն ժողովրդների խաղաղ համագործակցության:

2. Անգլո-ամերիկյան իմպերիալիզմի կողմից գլխավորած հակադեմոկրատական լազերի նպատակն է՝ համաշխարհային տիրապետության և ագրեսիայի նախապատրաստումը ուղղված ՍՍՌՄ և ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրների դեմ:

3. Խաղաղության համար մղվող պայքարի նոր հաջողությունները՝ խաղաղության Կողմնակիցների համաշխարհային խորհրդի որոշումների կենսագործման արդյունքն է:

4. Համաշխարհային հզոր շարժումը խաղաղության օգտին՝ մի նոր հուժկու հարված է ուղղված աւերիկյան իմպերիալիստների ագրեսիվ պլանների դեմ:

5. Խաղաղության համաշխարհային խորհրդի որոշումները նոր ավանդ են կայուն խաղաղության ամրապնդման և նոր պատերազմի հրձիգների ագրեսիվ պլանների ծախողման ասպարեղում:

6. Խաղաղության կողմնակիցների շարժման մեջ բրնակչության նոր միլիոնավոր խավերի և կազմակերպությունների ներգրավումը խաղաղության համար մարտնչողների սրբազան պարտականությունն է:

— 61 —

ԲՅԷԻ Ի. Վ. Սաալիների գրույցը «Պրավդա»-ի ԲԵՂ-
բազցի հետ: «Սովետական Հայաստան»-ի 1951 թ.
փետրվարի 17-ի համարում:

ՕՐԵՆԲ՝ խաղաղության պաշտպանության մասին:
«Սովետական Հայաստան»-ի 1951 թ. մարտի 14-ի
համարում:

Խաղաղության միլիոնավոր կողմնակիցների ձայնը:
«Պրավդա»-ի 1951 թ. մարտի 3-ի առաջնորդողը—
տպագրված «Սովետական Հայաստան»-ի 1951 թ.
մարտի 4-ի համարում:

Խաղաղության համաշխարհային Խորհրդի սեսիան:
Բանաձև կազմակերպական հարցերի և խաղաղու-
թյան շարժումը ընդլայնելու մասին: «Սովետական Հա-
յաստան»-ի 1951 թ. մարտի 4-ի համարում:

Խաղաղության համաշխարհային Խորհրդի դիմումը:
«Պրավդա»-ի փետրվարի 27-ի առաջնորդողը: Տպա-
գրված «Սովետական Հայաստան»-ի 1951 թ. փետր-
վարի 28-ի համարում:

III

1951 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳԱՐՆԱՆԱՅԱՆԸ ԱՆՅԿԱՑ- ՆԵՆՔ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՎԱԾ ԵՎ ՈՐԱԿՈՎ

1. Գարնանային դաշտային աշխատանքների ժամա-
նակին և կազմակերպված անցկացումը— գյուղա-
տնտեսության աշխատողների մարտական խնդիրն է:

— 62 —

2. Կուլտուրի, ՄՏԿ-ների և սովխոզների նյութա-
տեխնիկական և աշխատանքային ռեսուրսների լրիվ
ու ճիշտ օգտագործումը, գիտության նվաճումների և
առաջավոր փորձի լայն արմատավորումը— գար-
նանային դաշտային աշխատանքների հաջող անց-
կացման և բարձր բերք ստանալու երաշխիքն է:

3. Բարձր արտադրողականությամբ աշխատելը,
աշխատանքային դիսցիպլինայի խստորեն պահպանու-
մը, սահմանված աշխատանքային նորմաների ամե-
նօրյա կատարումն ու գերակատարումը— յուրաքան-
չյուր կոլտնտեսականի հայրենասիրական պարտքն է:

4. Գարնանացանը օրինակելի կերպով անցկացնե-
լու համար լայնորեն ծավալվող սոցիալիստական
մրցույթյունը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԸՆԿ. Գր. Հարությունյանի հաշվետու զեկուցումը
Հայաստանի Կ(Բ)Պ XV համագումարում, ՀԿ(Բ)Պ
Կենտրոնական Կոմիտեի աշխատանքի մասին: «Ագի-
տատորի բլոկնոտ» 1951 թ. № 6, էջ 55—107:

Բարձրացնել տրակտորների և գյուղատնտեսական
բոլոր մեքենաների արտադրողականությունը: «Սովե-
տական Հայաստան» 1951 թվի մարտի 25-ի առաջ-
նորդողը:

1951 թվականը դարձնել բարձր բեքատվության
տարի: «Սովետական Հայաստան»-ի 1951 թ. ապրիլի
10-ի առաջնորդողը:

ԿՈՒՆՈՉԱՅԻՆ ՈՒ ՍՈՎԵՏԱՅԻՆ ԱՆԱՍՆԱ- ԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՄԹԵՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱ- ՅՈՒՄԸ— ՏՆՏԵՍԱ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՐԵՎՈՐԱ- ԳՈՒՅՆ ԽՆԴԻՐ Է

1. Ինչպե՞ս է կատարվում մեր կոլխոզում և սովխո-
զում անասնաբուծության զարգացման հոսանքս
պլանը:

2. Կերի ճիշտ նորմավորման խիստ հաշվառումն ու
հսկողությունը, անասունների հոգատար կերակրու-
մը— անասունների մթերատվության բարձրացման
առաջին պայմանն է:

3. Կերի հաստատուն բաղադրի ստեղծումը— անաս-
նաբուծության հետագա զարգացման և մթերատվու-
թյան բարձրացման հիմքն է:

4. Խոշոր և մատղաշ անասունների գլխաքանակի
լիովին պահպանումը անասնաբուծների ուղղակի պար-
տականությունն է:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ընկ. Գր. Հարությունյանի հաշվետու զեկուցումը
Հայաստանի Կ(բ)Պ 15-րդ համագումարում ՀԿ(բ)Պ
Կենտրոնական Կոմիտեի աշխատանքի մասին: «Ա-
գիտատորի բլոկնոտ» 1951 թ. № 6, էջ 55—107:

Ավելի մեծ ուշադրություն անասնաբուծության զար-
գացմանը: Սովետական Հայաստան-ի 1951 թ. ապ-
րիլի 4-ի առաջնորդողը:

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

ՎԱՍԻԼԻ ԱԺԱՆՎ.— Մասկվայից հեռու: 836 էջ,
գինը 21 ռ. 75 կոպ.:

Վ. ԿՆՏԼԻՆՍԿԱՅԱ.— Պաշարման մեջ: 836 էջ, գի-
նը 20 ռ. 85 կոպ.:

ԲԱԳՐԱՏ ՍՏԱՅՅԻ.— Փորձություն: 344 էջ, գինը
9 ռ. 45 կոպ.:

Ծ. ԿՈՇԵՎԱՅԱ.— Պատմվածք որդու մասին: 226
էջ, գինը 4 ռ. 90 կոպ.:

Վ. ԿԱՎԵՐԻՆ.— Արիության դպրոցը: 117 էջ, գինը
3 ռ. 40 կոպ.:

Ն. ԺԳՆՆՈՎ.— Մովային աղը: 144 էջ, գինը 3 ռ.
35 կոպ.:

ՆԻԿՈԼԱՅ ԳՐԻԲԱՋԵՎ.— Գարունը «Պրեկա»-յում:
57 էջ, գինը 1 ռ. 80 կոպ.:

ԱՆ. ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ.— Դաշտապաշտպան անտա-
ռաջերտերի ստեղծումը բնացան Էզանակով: 49 էջ,
գինը 80 կոպ.:

Պատասխանատու խմբագիր՝
Ռ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԳԻՆԸ 50 ԿՈՊ.

Отдел Пропagанды и агитации ЦК КП(б)
Армении
БЛОКНОТ АГИТАТОРА
№ 7 1951 г.

Վ.Յ. 01401

Պատվեր № 320

Տիրաժ 10.000

Հայպոլիգրաֆհրատի վարչության № 2 տպարանի
Երևան